

Om Mani Padme Hum #24 vraag 1

Vraag 1

Geliefde meester,

Mijn leven lang ben ik al gefascineerd door macht en de erkenning die ik erdoor kan krijgen. Nu lijkt dat erg bekrompen en kleinzielig. Toch voel ik ook dat er een meer authentieke vorm van macht is, die niet afhangt van andere mensen en hun reacties - meer binnenin mijzelf.

Wilt u alstublieft spreken over de aantrekkingskracht die deze voor mij heeft?

Deepak, jouw vraag vereist een zeer nauwkeurig onderzoek, omdat ik er ja tegen kan zeggen en ik kan er ook nee tegen zeggen. Ik wil geen ja zeggen; een grotere mogelijkheid is voor het nee. En ik zal de redenen voor je uitleggen.

Op deze manier gaat de mind door met spelletjes te spelen met jullie allemaal. Jij zegt: "Heel mijn leven ben ik gefascineerd door macht en de erkenning die ik erdoor kan verkrijgen." Dit is een eerlijke erkenning, oprecht. Veel van de op macht gerichte mensen zijn zich er zelf niet van bewust; hun wil naar macht blijft bijna onbewust. Anderen kunnen het zien, maar zij zelf kunnen het niet zien. Zoals ik gisteravond zei, deze wil naar macht is de grootste ziekte waar de mens aan geleden heeft. En al onze onderwijsinstellingen, al onze godsdiensten, al onze culturen en samenlevingen steunen deze ziekte volledig.

Iedereen wil dat zijn kind de grootste ter wereld wordt. Luister naar moeders als zij over hun kinderen praten, alsof ze allemaal een Alexander de Grote hebben gebaard, een Iwan de verschrikkelijke, Jozef Stalin, Ronald Reagan....

Vijf miljard mensen jagen naar macht. Er moet begrepen worden dat deze enorme drang naar macht voortkomt uit een leegte binnenin je. Iemand die niet op macht belust is, is een vervuld mens, tevreden, op zijn gemak, voelt zich goed zoals hij is. Zijn hele wezen is een onmetelijke dankbaarheid aan het bestaan; er valt niets meer te vragen. Wat er ook aan je gegeven is, je had er niet om gevraagd. Het is je reinste geschenk uit de overvloed van het bestaan.

En dit zijn de twee afzonderlijke paden: de een is de wil naar macht, de ander is de wil om zich op te lossen.

Jij zegt: "Nu lijkt dat erg bekrompen en kleinzielig..." Niet alleen bekrompen en kleinzielig, maar ook ziek en lelijk. Het denkbeeld alleen al om macht te hebben over andere mensen betekent dat je hun waardigheid afpakt, hun zelfstandigheid vernietigt, hen dwingt slaven te zijn. Enkel een lelijke mind is hiertoe in staat. Je vervolgt de vraag: "Ik voel ook dat er een meer authentieke vorm van macht bestaat, niet afhankelijk van andere mensen of hun reacties – meer binnenin mijzelf." Er is enige waarheid in wat je zegt, maar het is niet jouw ervaring. Er bestaat zeer zeker een macht die niets te maken heeft met heersen over anderen. De macht van een bloem al als ze haar blaadjes opent... heb je die kracht gezien, die pracht? Heb je de macht van een nachtelijke sterrenhemel gezien? – waarbij niemand wordt overheerst. Heb je de macht gezien van het kleinste blaadje dat danst in de zon, in de regen? Haar schoonheid, haar grootsheid, haar vreugde? Het heeft niets van doen met iemand anders. Het heeft het zelfs niet nodig dat iemand het ziet.

Dit is ware onafhankelijkheid. En het brengt je tot de bron van je wezen, vanwaar je leven elk moment ontstaat. Maar deze macht zou geen macht genoemd moeten worden, omdat dat verwarring schept.

Enkel het woord 'macht' betekent al over iemand. Zelfs mensen met groot inzicht waren niet in staat dit in te zien. In India bestaat er een religie, Jainisme... het woord jaina betekent 'de overwinnaar.' De oorspronkelijke betekenis moet zeker die geweest zijn waar jij over spreekt: de macht die in je ontstaat als een bloemblad zich opent en de bloem zijn geur vrijgeeft.

Maar ik heb heel goed de traditie van het Jainisme bekeken. Wanneer zij iemand een overwinnaar noemen, zeggen ze ook dat die man zichzelf overwonnen heeft. Iemand moet overwonnen worden.

Zij hebben de naam van Mahavira veranderd – zijn naam was Vardhamana. Mahavira betekent ‘de grote overwinnaar,’ de grote zegevierende man. Maar het idee dat Mahavira zichzelf heeft overwonnen, betekent alleen, als je het reduceert tot eenvoudige psychologische termen, dat hij naakt in de regen en in de kou kan staan; dat hij vanwege voortdurend vasten maandenlang honger kan lijden. In twaalf jaren van discipline en voorbereiding at hij slechts een jaar; gedurende elf jaar leed hij honger. Niet in chronologisch verband – een maand bleef hij hongerig, dan at hij gedurende een dag; twee maanden bleef hij zonder eten, dan at hij weer een paar dagen – maar in twaalf jaar komt het aantal keren dat hij at uit op een totaal van slechts een jaar. Gedurende elf jaar kwelde hij zijn lichaam.

Het vereist diep inzicht om te begrijpen dat -of je nu anderen kwelt of jezelf- daar totaal geen verschil in zit – behalve dat de ander zich kan verdedigen. Op zijn minst is die mogelijkheid daar. Als je jezelf begint te kwellen is daar niemand om je te verdedigen. Je kan alles met je eigen lichaam doen. Dit is gewoonweg masochisme. Het is niet, naar mijn mening, het vinden van de oorsprong van je wezen. Vandaar dat ik het liever niet macht wil noemen, omdat dat woord besmet is.

Ik zou het vrede willen noemen, liefde, mededogen...je kan het woord kiezen. Maar macht is in de handen geweest van gewelddadige mensen; of zij nu gewelddadig waren met anderen of zichzelf maakt niet uit. Ik denk dat mensen die gewelddadig met anderen waren meer natuurlijk waren en dat mensen die gewelddadig tegen zichzelf waren absoluut psychotisch waren. Maar de mensen die zichzelf kwelden zijn jullie heiligen geworden. Hun hele contributie aan de wereld is een discipline van hoe je jezelf moet pijnigen.

Er zijn heiligen die op een bed van doornen slapen. Je hebt ze nog steeds; in Varanasi kun je hen vinden. Het kan wel een goede show zijn, maar het is lelijk en het zou veroordeeld moeten worden. Die mensen zouden niet gerespecteerd moeten worden. Het zijn criminelen omdat zij een misdaad begaan tegen een lichaam wat zelfs niet eens naar de rechter kan gaan.

Dus het tweede deel moet heel goed begrepen worden; anders zal je eerste verlangen, het gefascineerd zijn door macht, er weer opnieuw zijn in een andere vormomgeving. Nu zul je pogingen gaan doen om macht over jezelf te vinden. En dat is waar het op lijkt.

Je zegt: “...een macht niet afhankelijk van andere mensen of hun reacties – meer binnenin mijzelf.” Zelfs de verwijzing naar andere mensen en hun reacties impliceert dat je niet echt op een andere manier denkt. Eerst was daar de interesse dat mensen je erkenning zouden geven; je wilde een machtig man zijn, een wereldveroveraar, een Nobelprijswinnaar, of een ander soort stommitieit. Maar niet iedereen kan Alexander de Grote zijn. Ook kan niet iedereen een Nobelprijswinnaar worden, noch kan iedereen in een bepaalde zin groter worden dan anderen.

Dit brengt een ommekeer: je bevindt jezelf nu in een situatie waar dit niet mogelijk is – of er is te veel concurrentie en je wordt vergruisd: er zijn heel wat belangrijkeren mensen, veel gevaarlijker in de concurrentie – het is beter om je in jezelf terug te trekken en een macht te vinden die niet met anderen te maken heeft; die onafhankelijk is van andere mensen. Zelfs dit verband is genoeg voor mij om te concluderen dat je nu op een andere trip gaat van hetzelfde soort. Eerst heb je geprobeerd om anderen te domineren, nu wil je proberen jezelf te domineren. Dat is wat men discipline noemt.

Ik word herinnerd aan Aesop’s beroemde fabel. Het seizoen van de mango’s is aangebroken, en een vos probeert de rijpe mango’s te grijpen maar zij hangen te hoog. De sprong van de vos is niet hoog genoeg om hen te pakken. Ze probeert het een paar keer; als ze dan ziet dat het onmogelijk is, kijkt ze naar alle kanten om zich heen of iemand haar misschien staat te bespieden. Een konijntje heeft de hele scène gadeslagen. De vos wandelt weg zonder haar nederlaag te tonen, maar het konijn vraagt: “Tantetje, wat is er gebeurd?” De vos zegt tegen het konijn: “Mijn zoon, die mango’s zijn nog niet rijp.”

Als je het verlangen naar macht verandert moet het niet zijn zoals in Aesop’s fabel. Je moet eerst begrijpen waar het verlangen naar macht vandaan komt. Het ontstaat vanuit je leegte, minderwaardigheid.

De enige juiste weg om bevrijd te worden van dit lelijke verlangen om te domineren is om in je leegte binnen te gaan, om te zien wat het precies is. Je bent ervoor gevluht door middel van je machtspelletjes. Gebruik nu je energie niet om jezelf te kwellen, niet om er nu een oefening in masochisme van te maken, maar gewoon om binnen te gaan in je nietsheid: wat dit is? Er bloeien rozen in je nietsheid. Daar vind je de bron van eeuwig leven. Je bent niet langer in de greep van een minderwaardigheidscomplex en er zijn geen andere mensen bij betrokken. Je hebt jezelf gevonden.

Zij die geïntrigeerd zijn door macht gaan steeds verder weg van zichzelf. Hoe verder weg hun mind gaat, des te leger zullen ze zijn. Maar woorden zoals leegte, nietsheid, worden veroordeeld en jij hebt dit denkbeeld aanvaard. In plaats van de schoonheid van het nietsheid te onderzoeken... Het is volslagen stilte. Het is geluidloze muziek. Er is geen vreugde die ermee vergeleken kan worden. Het is complete gelukzaligheid.

Vanwege deze ervaring noemde Gautama Boeddha deze ultieme ontmoeting met zichzelf nirvana. Nirvana betekent nietsheid. En als je eenmaal op je gemak bent met je nietsheid, verdwijnen alle spanningen, conflicten en zorgen. Je hebt de bron van leven gevonden die geen dood kent.

Toch zou ik je willen aanraden: noem het geen macht. Noem het liefde, noem het stilte, noem het gelukzaligheid, omdat 'macht' zo erg besmet is geraakt door het verleden dat zelfs het woord een enorme zuivering nodig heeft. En het geeft verkeerde bijbetekenissen.

Deze wereld wordt gedomineerd door mensen die in wezen minderwaardig zijn maar geprobeerd hebben om hun minderwaardigheid te verdoezelen met een vorm van macht, wat voor soort macht dan ook. Ze hebben vele manieren gecreëerd.

Natuurlijk kan niet iedereen president van het land worden – dus wordt het land in staten verdeeld. Dan kunnen er meerdere mensen gouverneur worden, eerste ministers. Verdeel dan het werk van de eerste minister – dan kunnen vele mensen kabinet minister worden, en dan weer iets lager dan deze kunnen veel mensen onderminister worden. Deze hele hiërarchie bestaat uit mensen die lijden aan een minderwaardigheidscomplex. Vanaf de laagste pion tot de president lijden zij aan dezelfde ziekte.

Indira Gandhi bleef lange tijd aan de macht. Toen ze aan de macht was, vertelde ze mijn secretaresse vele malen dat ze mij wilde ontmoeten en dat ze enkele vragen had. Tenminste zes keer werd er een datum vastgesteld en precies een dag ervoor kwam dan de boodschap dat 'een onvoorziene gebeurtenis zich voordeed en ze dit keer niet kon komen.' Toen dit zes keer gebeurde – dat noodgevallen zich dan precies voordoen! – liet ik mijn secretaresse haar vragen, wat is er nou echt aan de hand? Deze noodgevallen zijn niet de ware redenen. En ze was eerlijk genoeg om te zeggen: "Het probleem is dat mijn kabinet ministers, mijn collega's in het parlement me verhinderen. Ze zeggen dat het rampzalig kan zijn voor je politieke macht als je naar Osho gaat."

Toen werd ze verslagen en mijn secretaresse zei tegen haar: "Nu is er geen probleem. Gebruik deze gelegenheid. Je bent niet langer eerste minister van het land, je kunt komen."

Ze zei: "Het is zelfs nog moeilijker. Nu zeggen mijn mensen, als je daarheen gaat vergeet dan maar voorgoed dat je weer eerste minister kunt worden."

Haar zoon Rajiv Gandhi was piloot en hij zei vele malen tegen mijn secretaresse dat hij me wilde ontmoeten en mijn leiding wenste voor zijn toekomstige loopbaan, of hij in de politiek zou gaan of dat hij piloot zou blijven. Sinds hij eerste minister werd, heeft hij nooit enige hulp gevraagd. Nu dezelfde angst....

Ik ben zo'n gevaar geworden dat iedereen die tegen mij is ook tegen jou zal zijn als je naar me toekomt! Ik heb zo'n grote groep vijanden overal in de wereld – ik geniet er echt van – een enkele mens zonder enig wapen is in oorlog met vijftig landen! En die grote landen die alle macht hebben, lijken absoluut machteloos.

In Duitsland hebben mijn mensen een zaak aangespannen tegen de regering omdat in het parlement het Christendom een godsdienst genoemd werd en mijn beweging een 'sekte'. In de Christelijke theologie houdt het woord sekte een veroordeling in. In twee rechtbanken zijn we in beroep gegaan, of zij noemen het Christendom een sekte of ze noemen onze beweging een nieuwe religieuze

beweging, maar zij mogen het geen sekte noemen. En twee gerechtshoven hebben hun vonnis in ons voordeel uitgesproken, door te zeggen dat de regering geen recht heeft te veroordelen noch veroordelende woorden mag gebruiken ten aanzien van mensen die niets kwaads in het land hebben gedaan. Het is een religieuze beweging. Maar de regering gaat door met het gebruik van het woord 'sekte'.

Ik stelde mijn mensen op de hoogte dat deze twee rechtbanken het de regering duidelijk zouden moeten maken dat zij zelf hun grondwet, hun wet vernietigen. En dat volgens de uitspraak, als iemand in het parlement nog eens mijn religieuze beweging een sekte noemt, hij als een misdadiger behandeld dient te worden. Al is het de Duitse bondskanselier zelf, dat maakt niet uit.

Deze mensen beven allemaal vanbinnen, bezorgd dat ze in zullen storten: een enkel duwtje is al genoeg. Ze weten dat er van binnen niets is, en aan de buitenkant heerst er een grote wedijver om de macht.

Het is geen toeval dat vierentwintig tirthankaras, de meesters van het Jainisme allemaal uit koninklijke families kwamen. Gautam Boeddha was een prins. Wat is er met deze mensen gebeurd? Rama en Krishna, de goddelijke Hindoe incarnaties, zijn ook van dezelfde categorie, behoorden eveneens tot koninklijke families. Het schijnt dat niemand anders verlicht kan worden! Alleen koninklijk bloed is nodig voor verlichting....

Het punt dat ik jullie duidelijk wil maken is dat deze mensen al aan de top waren. Zij hadden macht en die macht die zij ervoeren, nam hun innerlijke leegheid niet weg. Zij deden afstand van de macht om hun innerlijk te leren kennen. Bij het vinden ervan kwamen zij tot bloei -- in schoonheid, in waarheid, in een verklaring aan de hele wereld dat 'ik ben thuisgekomen.'

De mensen herkenden het feit niet waarom deze mensen hun koninkrijken opgaven. Zij hadden alle macht die zij nodig hadden, maar PRECIES DIE SITUATIE... alle macht was daar, al het geld wat nodig was en toch, van binnen is er niemand. Het huis is vol geld, comfort, luxe, maar de meester is afwezig. Het was uit deze dringende noodzaak dat zij van macht afzagen en op zoek gingen naar vrede.

Gewone mensen hebben doorgaans natuurlijk niet de macht. Ze kijken alleen van een afstand toe naar machtige mensen en denken, 'Als ze mij dezelfde eer zouden geven, dezelfde erkenning, dan zou ik ook iemand zijn. Ik zou mijn voetstappen duidelijk kenbaar achterlaten.' Ze worden geïntrigeerd door macht. Maar kijk naar de mensen die met macht geboren zijn en er van afzagen, omdat zij inzagen dat het een oefening is in absolute zinloosheid. Je blijft gewoon van binnen hetzelfde. Zelfs al heb je miljarden dollars, het zal bij je van binnen geen enkel verschil uitmaken.

Alleen de verandering, de transformatie binnenin je zal je vrede geven. Uit die vrede zal liefde komen; uit die vrede zal je dans komen, je liederen, je creativiteit. Maar vermijd vooral het woord 'macht'.

Op dit moment denk je er alleen maar aan. Denken zal niet helpen. Denken is alleen goed als je wilt concurreren in de wereld van macht, geld, prestige, om aanzien. Maar de mind is absoluut nutteloos waar het gaat om tot je eigen wezen te komen. Vandaar dat we hier alleen maar proberen om je te helpen uit de mind en in meditatie te gaan, uit gedachten en in de stilte.

Als je eenmaal van je innerlijke wezen hebt geproefd, lossen hebzucht, verlangen naar geld en macht gewoonweg op. Er is niets wat erop lijkt. Je hebt het goddelijke in jezelf gevonden; wat valt er nog meer te wensen?